

Кәсіби аурулар

Жоспар:

Кәсіби аурулар туралы жалпы мәлімет

Кәсіби аурулардың түрлері

Кәсіби аурулардың алдын-алу

- . Кәсіби аурулар— белгілі бір мамандыққа байланысты кәсіпорынның зиянды әсерінен болатын кесел. Кәсіби аурулар кәсіпорындардағы санитарлық-гигиеналық ережелердің дұрыс орындалмауынан, шу, діріл, тағы басқа әсерінен пайда болады. Мысалы, шаң-тозаңы көп жерде жұмыс істеген адамның өкпесі пневмокониозға (өкпені шаң басу), ал радиоактивті препараттармен жұмыс істейтіндер сәуле ауруына шалдығады. Қатты дірілдейтін аспаптармен ұзақ уақыт жұмыс істеу тамыр неврозына (ангионеврозға) ұшыратады. Мал шарушылығындағы адамдар ауру мал арқылы түйнеме, маңқа, сарып, туляремия ауруын жұқтырып алуы мүмкін. Кәсіптік зиянды әсерлер тек Кәсіби ауруларды ғана емес, басқа аурулардың да пайда болуына әкеліп соқтырады.

Кәсіби ауруларды 7 ге бөліп қарауға болады.

- Химиялық факторға байланысты пайда болатын аурулар
- Физикалық факторға байланысты пайда болатын аурулар
- Биологиялық факторға байланысты пайда болатын аурулар
- Аэрозольдің әсерінен пайда болатын аурулар
- Адам ағзаларының және жүйелерінің күш түскенде және күрделілігі артқанда пайда болатын аурулар
- Аллергиялық аурулар
- Ісік аурулары

Химиялық факторға байланысты аурулар

- Темір қызбасы
- Кәсіби витилиго
- Фотодерматит
- катаракта

ТЕМІР ҚЫЗБАСЫ

- Түрлі-түсті металлургия, пластикалық массалар өндірісі (фто-ропластар) және оларды өңдеу, түсті металдан жасалған материалдарды өңдеу

-

КӘСІБИ ВИТИЛГО

- Шайырлар, лактар, алу үшін пара-трет бутилфенолды өндіру және қолдану. Майлар мен отындарға құрамында фенолы бар сіңіргіштерді өндіру.

Биологиялық факторға байланысты пайда болатын аурулар

Туберкулез

- Кене энцефалиті
- Вирустық гепатит
- Орнитоз
- Дисбактериоз
- Сифилис

- Биологиялық факторға байланысты пайда болатын аурулар-Жұқпалы аурулармен немесе жұқпамен жанасқан материалдармен немесе ауруды тасымалдаушылармен, ауру малдармен немесе әр түрлі адам ағзасына зиян вирустар мен бактериялардың әсерінен болады

Физикалық факторға байланысты пайда болатын аурулар

Діріл ауруы

Катаракта

Декомпрессиялық аурулар

Ониходистрофли

Электроофтальмия

Физикалық факторға байланысты пайда болатын аурулар-радиоактивті заттармен және иондаушы сәуле көздерімен жүргізілетін жұмыстардың барлық түрлерінде. Өте жоғары жиіліктегі радиодиапазондағы электромагнитті сәуле көзімен атқарылатын жұмыстардың барлық түрлерінде. Діріл тудыратын қол машиналарымен атқарылатын жұмыс және дірілді тудыратын машиналардағы жұмыс орындары. Ультрадыбысты дефектоскоптар және медициналық аппараттармен атқарылатын жұмыс орындарда пайда болатын аурулар

Аэрозольдің әсерінен пайда болатын аурулар

- Пневмокониоздар
  - Асбестоз
  - Талькоз
- Биссиониоз
Кәсіби бронхит

Аэрозольдің әсерінен пайда болатын аурулар-
кен орындарында, шахталарда және аяқталған
тау кен орындарында құрамында кремний
диоксиді бар бос және байланған жағдайда
шанды, кенді, рентген сәулесін ұстайтын ауыр
қортпалар өндіретін жерлерде жиі кездеседі. Ал
тоқыма өндірісінде мақтаны, зығырды, джутты
қайта өңдейтін орындарда адам-Биссиноз
ауруына шалдығуы мүмкін.

**Адам ағзаларының және жүйелерінің күш
түскенде
және күрделілігі артқанда пайда болатын аурулар**

- **КОРДИНАТАЛЫҚ НЕВРОЗДАР**
- полиневро-патиялар
- Тарылмалы лигаментоздар
- Периартроздар

-

Аллергиялық аурулар

- Көз алмасының қабынуы
- Бронх астмасы
- Эпидермоз
- Токсикологиялық-аллергиялық гепатит

- Аллергиялық аурулар-Әр түрлі өндірістік салалардағы аллергиямен байланысты жұмыстарда, химиялық-фармацевттік құрылыс, ағаш өңдеу өнеркәсібіндегі металлургия саласында көптеп кездеседі..

Ісік аурулары

- Тері ісіктері
- Ауыз қуысының және дем алу мүшелерінің ісіктері
- Бауыр ісіктері
- Асқазан ісіктері
- Сүйек ісіктері
- Бүйрек ісіктері

- Жұмыс түріне қарай жұмыс күні мерзімін қысқарту, жыл сайын қосымша демалыс беру, жұмыс кезінде үзіліс жасау (15 – 20 мин), техникалық шараларды іске асыру – Кәсіби аурулардың санын азайтып, келешекте мүлдем жоюға мүмкіндік береді. Кәсіби ауруларды азайту үшін радиоактивті препараттармен, рентген кабинеттерінде, ыстық пештерде, тағы басқа жұмыс жасайтын адамдарды жұмысқа аларда және әрбір 6 – 12 ай сайын денсаулығын медициналық тексеруден өткізіп тұру қажет. Кәсіби ауруларға шалдыққандар әлеум. қамсыздандыру тарапынан жеңілдіктермен қамтамасыз етіледі. Кәсіби аурулар салдарынан уақытша еңбекке жарамсыз адамдарға берілетін жәрдем олардың үздіксіз еңбек стажына қарамастан табысының 100% мөлшерінде төленеді. Кәсіби аурулардан мүгедек болған адамдарға мүгедектік зейнетақы еңбек стажына байланыссыз белгіленеді.